

บทที่ 6

แนวคิดเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาทและละเมิดของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนกับความผิดฐานหมิ่นประมาท

การทำงานของสื่อมวลชนส่วนใหญ่จะต้องทำงานแข่งขันกับเวลา การนำเสนอข่าวสารจะต้องเป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่ต้องให้มีความถูกต้องและเที่ยงตรง ซึ่งในบางครั้งอาจจะเกิดความผิดพลาดขึ้นได้โดยไม่ตั้งใจ หรืออาจเกิดขึ้นเพราะสื่อมวลชนขาดความสุจริตใจและไม่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน ปฏิบัติหน้าที่ในทางมิชอบ บางครั้งอาจทำผิดกฎหมาย สื่อมวลชนก็จะต้องได้รับผลทางกฎหมายบางครั้งสื่อมวลชนมักอ้างถึงความชอบธรรมในการแสดงความคิดเห็นแต่ไม่อาจอ้างได้ว่าประชาชนทั่วไปคิดเช่นนั้นหรืออาจจะอ้างว่า ทำไปเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน แต่ก็ไม่สามารถพิสูจน์ข้อกล่าวหาเหล่านั้นได้ว่า ข้อความที่นำเสนอเป็นข้อความที่ใส่ความผู้อื่น หรือเป็นข้อความที่เป็นความจริง แต่แม้จะพิสูจน์ได้ว่าข้อความเหล่านั้นเป็นความจริงก็ตาม ตามกฎหมายก็ถือว่า เป็นการหมิ่นประมาท เพราะตามหลักกฎหมายถือว่า “ยิ่งจริง ยิ่งหมิ่นประมาท แต่ไม่ต้องรับโทษ”

หมิ่นประมาท เป็นการแสดงความหมายออกซึ่งเป็นการใส่ความบุคคลหนึ่งจนน่าจะเสียชื่อเสียง ถูกบุคคลอื่นดูหมิ่น เกลียดชัง โดยไม่จำเป็นต้องเกิดผลถึงขั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชังแล้ว ดังนั้น ถ้าข้อความที่กล่าว น่าจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง แม้ความจริงผู้ที่ได้ฟังข้อความนั้น จะไม่รู้สึกดูหมิ่น เกลียดชังผู้ถูกกล่าวถึงเลยก็ตาม ก็ถือว่าเป็นการหมิ่นประมาท

หมิ่นประมาท จะต้องเป็นการกล่าวใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม ดังนั้น จึงต้องมีบุคคลที่เกี่ยวข้องในกรณีความผิดฐานหมิ่นประมาทอยู่ 3 ฝ่าย คือ ผู้กล่าวหมิ่นประมาท บุคคลที่สามที่ทราบถึงการกล่าวใส่ความผู้อื่น และผู้ถูกกล่าวหมิ่นประมาท ซึ่งผู้ถูกกล่าวจะอยู่กับบุคคลที่สามด้วยหรือไม่ ไม่เป็นเรื่องสำคัญ และบุคคลที่สามจะมีจำนวนมากน้อยเท่าใดก็ได้ เช่น การปราศรัยหาเสียงต่อหน้าชุมชน โดยกล่าวพาดพิงใส่ความถึงบุคคลอื่น ซึ่งจะร่วมฟังอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม ก็ถือได้ว่าเป็นการกล่าวใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม อันเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาท

ลักษณะความผิดฐานหมิ่นประมาท

หมิ่นประมาทผู้อื่น

ความผิดฐานหมิ่นประมาท เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้นั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ก็ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดฐานหมิ่นประมาท มีองค์ประกอบความผิด ดังนี้

1. ใส่ความ
2. ผู้อื่น
3. บุคคลที่สาม
4. เจตนา

ใส่ความ หมายถึง การยืนยันข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับบุคคลอื่น ซึ่งการยืนยันข้อเท็จจริงนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นการใส่ร้าย หรือให้ร้ายแก่เขาแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นการใส่ความ อันน่าจะทำให้เขาเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ก็เป็นความผิดได้

วิธีใส่ความ อาจทำได้ 3 วิธี คือ

1. การใส่ความผู้อื่นด้วยวาจา
2. การใส่ความด้วยกิริยา
3. การใส่ความด้วยการขีดเขียน

ผู้อื่น หมายถึง ผู้ถูกกระทำ หรือผู้เสียหาย ซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ก็ได้ บุคคลที่ถูกหมิ่นประมาทนั้นต้องถูกระบุไว้ได้แน่นอนว่าเป็นใครแต่ไม่จำเป็นต้องระบุชื่อ ออกมาก็ได้

บุคคลที่สาม หมายถึง บุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ซึ่งอาจเป็นใครก็ได้ และไม่จำเป็นต้องระบุชื่อว่าเป็นใคร แต่เป็นบุคคลที่ทราบข้อความหมิ่นประมาทจากผู้กระทำการใส่ความ

เจตนา หมายถึง การมีเจตนาใส่ความผู้อื่น ดังนั้น ในการหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ผู้กระทำจะต้องรู้อยู่แล้วว่าข้อความที่โฆษณานั้น เป็นการใส่ความผู้อื่น จึงปฏิเสธความ “รับผิด” ไม่ได้

การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทนั้น ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาที่จะกระทำความผิด โดยรู้ถึงข้อเท็จจริงที่จะทำให้ผู้ถูกกระทำความผิดเสียหาย ชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง การกระทำความผิดโดยเจตนา จึงเป็นการกระทำความผิดโดยรู้สำนึกในการที่กระทำความผิด และในขณะเดียวกัน ผู้กระทำความผิดต้องประสงค์ต่อผล หรือยอมมองเห็นผลของการกระทำความผิดนั้น

ความผิดฐานดูหมิ่น

ความผิดฐานดูหมิ่น เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 ซึ่งความผิดฐานดูหมิ่นผู้อื่น ต่างกับความผิดฐานหมิ่นประมาท คือ การดูหมิ่นนั้นไม่ใช่เป็นการใส่ความผู้อื่น แต่เป็นการดูถูกเหยียดหยาม ทำให้อับอายขายหน้า หรือกล่าวสบประมาทหรือคำทอ

การดูหมิ่นเป็นเรื่องระหว่างบุคคลสองฝ่ายผู้ดูหมิ่นและผู้ถูกดูหมิ่นไม่จำเป็นต้องกล่าวต่อบุคคลที่สามเหมือนกับการหมิ่นประมาท แต่เป็นการดูหมิ่นซึ่งหน้า แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะต้องกล่าวต่อหน้าผู้ถูกดูหมิ่นเสมอไป เช่น ถ้าผู้ถูกดูหมิ่น หรือผู้เสียหายได้ยินเสียงคำเสียดสีนินทาว่าร้ายออกมาจากห้องที่แม้จะไม่เห็น ตัวผู้กล่าว ก็ถือว่าเป็นการกล่าวซึ่งหน้าเช่นกัน และการกล่าวดูหมิ่นผู้อื่นว่า “ นาย ก. น่าตาอัปลักษณ์ดูไม่ได้”

การดูหมิ่นด้วยการโฆษณา หมายถึง การทำให้มีการแพร่หลายออกไป ด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษร การกระจายเสียง การปาฐกถา ประกาศด้วยวาจา หรือเครื่องกระจายเสียงก็ถือว่าเป็นการดูหมิ่น ถึงแม้ว่าการดูหมิ่นด้วยการโฆษณา จะกระทำหลังผู้ถูกดูหมิ่น ก็ถือเป็นความผิด เพราะเป็นการดูหมิ่นที่กระทำโดยการแพร่หลายออกไป (มาตรา 328)

ความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงอาฆาตมาดร้าย ต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 บัญญัติว่า ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายด้วยพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดของประเทศ เป็นที่เคารพของปวงชนทั้งประเทศ ใครจะล่วงละเมิดมิได้ และถือว่าอยู่นอกเหนือจากการวิพากษ์วิจารณ์ หรือการติชมใดๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้รวมทั้งพระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่ผู้ใดจะล่วงละเมิดมิได้เช่นกัน

ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร

บุคคลใดหรือสื่อมวลชน อาจกระทำอย่างใด ๆ ซึ่งถือเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร หากได้กระทำการด้วยวิธีการที่บัญญัติไว้ ตามมาตรา 116

มาตรา 116 ผู้ใดกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา หนังสือ หรือวิธีอื่นใด อันมิใช่เป็นการกระทำในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็น หรือติชมโดยสุจริต ถ้าได้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดิน เช่น มีการออกแถลงการณ์ให้ชาวไทยมุสลิมในสี่จังหวัดภาคใต้ เรียกร้องให้รัฐบาลแยกสี่จังหวัดภาคใต้ออกเป็นรัฐอิสระ ไม่ขึ้นกับรัฐบาล หากไม่ยินยอมร่วมมือ ก็จะถูกทำร้าย

2. เพื่อให้เกิดความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน ถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร เช่น โฆษณาให้ชาวบ้านลุกฮือต่อต้าน ขับไล่รัฐบาล โดยอ้างเหตุผลว่า รัฐบาลไม่มีความสามารถในการปกครอง มีแต่การทุจริตคอร์รัปชัน

3. เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดตามกฎหมายแผ่นดิน เช่น การชักชวนให้ประชาชนงดเสียภาษีเงินได้ เพราะรัฐบาลจะได้ไม่ใช้งบประมาณแผ่นดินอย่างฟุ่มเฟือยเกินไป ถ้าได้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่กล่าวมา ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิด อันเป็นความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี

การกระทำความผิดโดยการทำให้ปรากฏแก่ประชาชนทั่วๆ ไป จากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง หรือจากบ้านหนึ่งไปสู่อีกบ้านหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องต่อหน้าสาธารณชน หรือต่อประชาชนทั้งประเทศ และการกระทำที่มีมิใช่เป็นการกระทำภายในความมุ่งหมายแห่งรัฐธรรมนูญ หรือมิใช่เพื่อแสดงความคิดเห็น หรือติชมโดยสุจริต เว้นแต่เป็นการแสดงความคิดเห็น หรือติชมโดยสุจริตตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

การกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชนโดยการกระทำ มี 3 วิธี ได้แก่

1. ทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวาจา เช่น มีการเปิดอภิปราย ณ ห้องสนามหลวง

2. ทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยหนังสือ เช่น พิมพ์ใบปลิวแจกจ่ายตามสี่แยก หรือตีพิมพ์บทความในหนังสือพิมพ์

3. ทำให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยวิธีอื่นใด เช่น พุดทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง

ความผิดเกี่ยวกับศาสนา

ความผิดเกี่ยวกับศาสนา เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 206 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ แก่วัดฤหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดที่เกี่ยวกับศาสนา ตามมาตรา 206 นั้น บัญญัติการกระทำความผิดไว้กว้างๆ คือ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำด้วยวิธีใดก็ตาม เช่น ถ่ายภาพหรือถ่ายวิดีโอหรือถ่ายภาพยนตร์หรือตีพิมพ์ภาพหรือวิธีอื่นใดแก่วัดฤหรือสถานที่กระทำต่อสิ่งอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนา คือ ดูหมิ่นไม่เคารพแก่ศาสนาใดก็ได้ที่มีคนเคารพนับถือ ไม่จำเป็นต้องเป็นศาสนาพุทธเสมอไป

ภาพที่ปรากฏทางหน้าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ที่มีภาพที่เกี่ยวกับวัดฤ หรือสถานที่เคารพในทางศาสนา เช่น วัด โบสถ์ พระพุทธรูป ในทำนองเหยียดหยามไม่เคารพ เป็นความผิดเกี่ยวกับศาสนา มีบทลงโทษสูงมากจำคุกถึงเจ็ดปี เพื่อเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดให้เด็ดขาด

ในฐานะของนักสื่อสารมวลชน นอกจากจะต้องระวังในการเสนอข้อความ ภาพ เสียง หรือวิธีอื่นใด ที่อาจเข้าข่ายดูหมิ่นเหยียดหยามศาสนาแล้ว ควรจะมีหน้าที่สอดส่องดูแล ไม่ให้บุคคลอื่นใดกระทำการดูหมิ่นเหยียดหยามศาสนา เพื่อป้องกันไม่ให้ผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจของคนในชาติอีกด้วย

ความผิดเกี่ยวกับการละเมิด

การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

สิทธิส่วนบุคคล หรือสิทธิในชีวิตส่วนตัว (Right to Privacy)

มีความหมายครอบคลุมถึง สิทธิของบุคคลที่จะอยู่โดยลำพัง (to be let alone) โดยปราศจากการแทรกสอด หรือถือเอา หรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบในเรื่องส่วนตัว หรือกิจกรรมส่วนตัวโดยแท้จริงของเขา หรือการนำข้อเท็จจริงส่วนตัวของเขาไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น หรือต่อสาธารณะอันทำให้ได้รับความเดือดร้อนรำคาญ อับอายหรือทุกข์ทรมานใจ รวมถึงการเข้าถึงเอาชื่อ หรือภาพของเขา ไปใช้เพื่อประโยชน์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยมิได้รับความยินยอม

เป็นที่ยอมรับกันในหลักสากลว่า “สิทธิในชีวิตส่วนตัว” เป็นสิทธิที่ทุกประเทศควรให้ความคุ้มครอง ดังปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 1948 ที่ว่า “บุคคลใดๆ จะถูกแทรกสอดโดยพลการในชีวิตส่วนตัว ในครอบครัว ในเคหสถาน หรือในการสื่อสาร หรือจะถูกกลบหลูในเกียรติ หรือชื่อเสียงไม่ได้ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายต่อการแทรกสอดหรือการลบลูดังกล่าวนั้น”

ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะต้องทำให้สิทธิมนุษยชน ปรากฏเป็นชีวิตให้ทุกคนตระหนักว่า สิทธิของแต่ละบุคคลคืออะไร นักการศึกษาและสื่อมวลชนควรมีความรับผิดชอบร่วมกัน ในการกระตุ้นให้บุคคลหันมาเคารพสิทธิมนุษยชน และเรียกร้องให้คนอื่นเคารพสิทธิของบุคคลอื่นด้วย

สำหรับในประเทศไทย ยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติคุ้มครองสิทธิในชีวิตส่วนตัวนี้ไว้โดยเฉพาะ ต้องพิจารณาใช้จากกฎหมายทั่วไป เช่น ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งประกอบด้วยหลักจริยธรรมของสื่อมวลชนที่จะต้องเคารพและไม่ละเมิดต่อสิทธิของบุคคลอื่น

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ได้บัญญัติว่า

“ผู้จงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

“สิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด...” ซึ่งยอมรับรวมถึงสิทธิในชีวิตส่วนตัวด้วย และจะต้องพิจารณากันเป็นกรณีๆ ไป ซึ่งคล้ายกับกฎหมายของอังกฤษกล่าวคือ เรื่องการละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนตัวนั้น ถือเป็นเรื่องละเมิดตามปกติธรรมดา ไม่ได้แยกเป็นพิเศษเหมือนของสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่มีข้อจำกัด ก็จะต้องเป็นกรณีประมาทเลินเล่อหรือจงใจเท่านั้น ส่วนการละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนตัวพิจารณาจากผลของการกระทำเป็นหลัก เรื่องที่ว่า จะกระทำโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่อ นั้น เป็นกรณีที่จะพิจารณาเพื่อเป็นข้อแก้ตัวของผู้กระทำ เพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบหรือไม่ สิทธิในชีวิตส่วนตัวนั้นมีขอบเขตกว้างขวาง เป็นเรื่องละเอียดอ่อนเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ของผู้ถูกละเมิด เป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญใจลักษณะการกระทำ อาจจะไม่เป็นการผิดกฎหมายที่มีอยู่ในประเทศไทยปัจจุบันอย่างชัดเจน

การกระทำที่ถือเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เช่น การติดตามสะกดรอยบุคคลอื่นอยู่ห่างๆ หรือการใช้กล้องถ่ายภาพบุคคลอื่นอยู่ห่างๆ ตลอดเวลา ทำให้บุคคลนั้นขาดความอิสระในด้านความรู้สึกร่างกาย และความเสียหายก็ไม่ชัดเจนเหมือนการถูกละเมิดในกรณีทั่วๆ ไป

นอกจากนี้ การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล หรือสิทธิในชีวิตส่วนตัว อาจเกิดขึ้นได้ในหลายกรณี เช่น การลักลอบดักฟังทางโทรศัพท์ การนำภาพหรือชีวิตส่วนตัวของเขาไปเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ ทางวิทยุโทรทัศน์ ทำให้เขาได้รับความอับอาย หรือเดือดร้อนรำคาญ เช่น นำประวัติส่วนตัวที่เป็นปมด้อยของเขาไปเปิดเผย

บางกรณี อาจมีการสะกดรอยตามบุคคลหนึ่งบุคคลใดไปตลอดเวลา ทั้งนี้ เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นแล้วนำไปใช้เป็นประโยชน์อย่างอื่นโดยมิชอบ เช่น การลักลอบอัดเสียง การใช้กล้องส่องทางไกล การเปิดเผยจดหมายหรือเอกสารใดๆ ที่เป็นเรื่องส่วนตัวของเขา

การนำภาพ หรือชื่อของเขาไปใช้ในการโฆษณาสินค้า การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เก็บข้อมูลในเรื่องส่วนตัวของบุคคลไว้ แล้วนำไปถ่ายทอด หรือเผยแพร่ ซึ่งกันและกัน การกระทำต่างๆ ดังกล่าว อาจถือได้ว่าเป็นการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคล สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ให้ความสนใจในการคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนบุคคลเป็นอย่างยิ่ง มีการฟ้องคดีอันเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิประเภทนี้เป็นจำนวนมากและคำพิพากษาของศาลในสหรัฐอเมริกาได้ช่วยทำให้แนวความคิดในเรื่องการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลได้กลายมาเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย

สำหรับในประเทศไทยนั้นไม่มีกฎหมายบัญญัติรับรองสิทธิส่วนบุคคลไว้โดยเฉพาะเหมือนต่างประเทศ การพิจารณาในเรื่องนี้ จำต้องพิจารณาจากหลักกฎหมายทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องละเมิด ประกอบกับความตื่นตัวในเรื่องการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก ดังนั้น คำพิพากษาฎีกาที่กล่าวถึงสิทธิส่วนบุคคลโดยตรงจึงยังไม่ปรากฏ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ปัญหาการล่วงละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนตัวในประเทศไทย ไม่ปรากฏว่ามีคดีขึ้นสู่ศาลให้เห็นเหมือนกับที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะอุปนิสัยส่วนตัวของคนไทยส่วนใหญ่ ไม่ชอบให้มีเรื่องมีราวหรือมาเป็นความกันที่ศาล และหากเกิดปัญหาการล่วงละเมิดในชีวิตส่วนตัวจริง ก็มักจะตกลงกันได้เสียตั้งแต่ต้น

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่ทำอาชีพสื่อมวลชนจะต้องตระหนักไว้ว่า ตนอาจถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการล่วงละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนตัวขึ้นมาเมื่อใดก็ได้ แต่ที่ยังไม่ปรากฏให้เห็นว่า มีการฟ้องร้องกัน ก็ไม่ใช่ว่ากฎหมายไทยเราไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายรองรับ เพราะกฎหมายไทยเรา (มาตรา 420) ก็รับรองว่าสิทธิเช่นนี้มีอยู่และคุ้มครองให้ เพียงแต่ว่าการฟ้องร้องในเรื่องนี้ยังไม่มีการพัฒนาเหมือนของต่างประเทศ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าสภาพสังคม ประเพณี ของเรา ทำให้ความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในขณะนี้ยอมรับหรือไม่รับรู้ถึงสิทธิเหล่านี้ก็ได้ จึงปล่อยให้สื่อมวลชนละเมิดสิทธิดังกล่าวอยู่เป็นประจำ

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า การล่วงละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนตัว ได้แก่ การนำเอาสิ่งซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัวหรือเป็นบุคลิกภาพส่วนตัวของผู้อื่นมาแสวงหาประโยชน์เพื่อการค้า เช่น รูปถ่าย รูปภาพ เสียง รสนิยม เป็นต้น โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าตัว หรือการเข้าไปทำลาย

ความสันโดษและความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น เช่น แอบฟังเสียง แอบถ่ายรูป คอยติดตามทุกย่างก้าว หรือการตีพิมพ์เรื่องส่วนตัวของผู้อื่นโดยไม่ได้รับความยินยอม และการแสดงเรื่องราวของผู้อื่นต่อสาธารณชน โดยลักษณะที่อาจทำให้สาธารณชนเข้าใจผิดไปในทางไม่ดีเกี่ยวกับตัวผู้นั้น หลักเกณฑ์เหล่านี้เป็นเรื่องละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนตัวเท่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ถ้านอกเหนือจากเรื่องเหล่านี้แล้วก็ไม่ใช่ เรื่องละเมิดในชีวิตส่วนตัวแต่อาจเป็นกรณีละเมิดสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด หรืออาจเป็นกรณีหมิ่นประมาททั้งในทางแพ่งหรือในทางอาญาก็ได้

สำหรับในกรณีที่มีการตีพิมพ์นั้น ความเสียหายของบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนตัวนั้น แตกต่างจากความเสียหายในเรื่องละเมิดต่อชื่อเสียง เพราะการละเมิดชื่อเสียงเกียรตินิยมเป็นกรณีที่ความเสียหายเกิดจากว่า ผู้นั้นเสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรตินิยมเนื่องมาจากการตีพิมพ์ข้อความ หรือเรื่องราว หรือภาพของผู้เสียหาย ต่อสายตาของสาธารณชน แต่ความเสียหายในกรณีละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนตัวนั้นก็คือ เขาไม่ประสงค์จะให้ตีพิมพ์ ถ้าทำไปก็ถือว่าขัดต่อความต้องการของเขา ดังนั้น แม้เรื่องที่ตีพิมพ์จะเป็นความจริงทุกประการก็ตาม ก็ยังถือว่าละเมิดต่อสิทธิในชีวิตส่วนตัวของเขา กรณีนี้แตกต่างจากกฎหมายละเมิดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ที่จะต้องเป็นเรื่องของความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ และต้องก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิทธิในชีวิตส่วนตัวของผู้ถูกละเมิดด้วย ถ้าไม่เสียหายก็ไม่เป็นการละเมิด ดังนั้น การที่ผู้เสียหายจะพิสูจน์ว่าตนเสียหายจึงไม่ใช่เรื่องง่ายนัก

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534

เด็กหรือเยาวชนของชาติ อาจกระทำความผิด เพราะยังไม่เจริญด้วยวุฒิภาวะ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถูกบังคับ หรือด้วยความจำเป็นบางประการ เช่น ถูกเลี้ยมสอน หรือบังคับให้วิ่งราวทรัพย์ ลักทรัพย์ จนต้องตกเป็นผู้ต้องหา และมีความผิดทางอาญาในที่สุด เรื่องของเด็กหรือเยาวชนจึงเป็นเรื่องที่ต้องระวัง ในการที่สื่อมวลชนจะรายงานข่าว หรือแพร่ภาพด้วยวิธีใดๆ ดังนั้น รัฐจึงออกกฎหมายที่ เรียกว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 โดยให้เหตุผลว่า เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้การช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า ทั้งให้คดีเกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งเป็นคดีที่มีปัญหาละเอียดอ่อน เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับคดีเด็กและเยาวชน ในศาลที่มีวิธีพิจารณาเป็นพิเศษแตกต่างจากคดีธรรมดา โดยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นแทน ศาลคดีเด็กและเยาวชนที่เกิดจากครอบครัวไม่ปกติสุข

เด็ก หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์

เยาวชน หมายความว่า บุคคลอายุเกิน 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

คดีธรรมดา หมายความว่า คดีอื่นๆ นอกจากคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาล ที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

คดีเยาวชนและครอบครัว หมายความว่า คดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาตามพระราชบัญญัติ

ศาลเยาวชนและครอบครัว หมายความว่า ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือแผนกเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้ มีทั้งข้อห้ามและบทบัญญัติบางมาตรา ที่สื่อมวลชน ซึ่งมีหน้าที่ในการรายงานข่าวและวิจารณ์ หรือได้ทำการโฆษณาจะต้องรู้ หากผู้ใดฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตาม นอกจากการกระทำความผิดแล้ว จะมีผลกระทบต่อเด็กหรือเยาวชนให้มีปมด้อยหรือปัญหาทางจิตใจแล้ว ยังต้องรับผิดชอบทางกฎหมายอีกด้วย

ข้อควรปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในคดีที่เกี่ยวกับเยาวชนและครอบครัว

1. การพิจารณาคดีให้กระทำเป็นความลับ คดีเกี่ยวกับเยาวชนและครอบครัว ต่างไปจากคดีธรรมดา สื่อมวลชนจะเข้าไปฟังการพิจารณาคดีไม่ได้ แม้ว่าจะมีบทบาทหน้าที่ ในการรายงานข่าวก็ตาม เพราะเด็กจะต้องเติบโตใหญ่ และมีบทบาทต่อสังคมในอนาคต หาก เรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวของเด็กถูกเผยแพร่ออกไป เด็กอาจถูกเพื่อน ๆ ล้อเลียนเหยียดหยันจน กลายเป็นปมด้อย และอาจสร้างปัญหาให้กับสังคมต่อไปได้

2. ข้อห้ามบางประการ ที่ให้บุคคลอื่นรู้จักตัว ชื่อตัว ชื่อสกุล ของเด็กหรือ เยาวชน (มาตรา 93)

2.1 ห้ามบันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงของเด็ก หรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด

2.2 ห้ามโฆษณาข้อความ ซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวน

2.3 ห้ามโฆษณาข้อความในการพิจารณาคดีของศาล

2.4 ห้ามโฆษณาข้อความเปิดเผยประวัติการกระทำความผิด หรือสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษา ของเด็กหรือเยาวชนนั้น

สื่อมวลชนมีอิทธิพลอย่างมากในการเผยแพร่ข่าวสาร ดังนั้น ก่อนที่จะเสนอ ข่าว ภาพ หรือเสียง ที่เกี่ยวกับการกระทำผิดทางกฎหมายของเด็กหรือเยาวชน จึงควรจะต้องให้ รอบคอบเสียก่อน เพราะอาจส่งผลร้ายให้กับเด็กหรือเยาวชน เด็กอาจถูกรังเกียจ มีปมด้อย และโตขึ้นก็อาจเป็นผลร้ายแก่สังคมได้ จึงควรระลึกไว้เสมอว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายคุ้มครองเด็กและเยาวชน มิให้ถูกตราหน้าว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำความผิดทางอาญามาแล้ว

ตัวอย่างความผิดฐานหมิ่นประมาท

กรณีศาลอุทธรณ์พิพากษา ยกฟ้อง นายชววิทย์ กมลวิศิษฎ์ ข้อหาหมิ่นประมาท (ที่มา สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์)

ศาลอาญาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ในคดีที่ นายธีรชัย เจษฏารักษ์ เจ้าหน้าที่บริหารงานอบรมและฝึกวิชาชีพกรมราชทัณฑ์ เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นายชววิทย์ กมลวิศิษฎ์ รองหัวหน้าพรรคชาติไทย เป็นจำเลย ในความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา จากกรณีที่นายชววิทย์ร้องเรียน นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ในขณะที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อมวลชน ว่า โจทก์เรียกรับเงิน 5,000 บาท เพื่อให้จำเลยได้รับประทานข้าวผัด ที่ น.ส.สุรัชฎา แววศรี ภรรยาจำเลย นำมาให้ในห้องคุมขังใต้ถุนศาลอาญากรุงเทพใต้

โดยศาลพิเคราะห์พยานหลักฐานแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ ว่า เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2546 จำเลยร้องเรียนกับนายพงศ์เทพจริงและจำเลยได้ให้สัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์ รวมทั้งสื่อ เสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง แม้โจทก์จะปฏิเสธว่า ไม่เคยรับเงิน และวันดังกล่าวไปรับประทานอาหารกับผู้ใต้บังคับบัญชา และใช้บัตรเครดิตจ่ายเงิน แต่หลักฐานการจ่ายเงินพบว่าไม่มีชื่อธนาคาร และไม่มีชื่อผู้เป็นเจ้าของบัญชี พยานหลักฐานโจทก์ก็ไม่มีน้ำหนักเพียงพอ คำพิพากษาศาลชั้นต้นชอบแล้ว จึงพิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ยกฟ้อง

คดีหมายเลขดำที่ 3091/2546
ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลอาญา
วันที่ 15 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2549
ความอาญา

บริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์ ที่ 1 กับพวก
เรื่อง หมิ่นประมาท ความผิดต่อพระราชบัญญัติการพิมพ์

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าโจทก์มีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด และมอบอำนาจให้นายสุพจน์ วิทิตต์พันธ์ุ เป็นผู้ฟ้องคดีนี้แทน จำเลยที่ 1 เป็นเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ จำเลยที่ 2 มีฐานะเป็นนิติบุคคล ประเภทบริษัท จำกัด มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์รายวันชื่อ ว่าหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์พิมพ์ออกจำหน่ายในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดทั่วราชอาณาจักร โดยจำเลยที่ 3 และที่ 4 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำแทน และจำเลยที่ 5 เป็นบรรณาธิการผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 นำสืบในทำนองเดียวกันว่า จำเลยที่ 3 และที่ 4 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจในบริษัทจำเลยที่ 2 มีหน้าที่ในการบริหารธุรกิจของบริษัท ตามหนังสือรับรองเอกสารหมาย จ.3 ส่วนจำเลยที่ 5 เป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ทั้งเป็นลูกจ้างของจำเลยที่ 2 เหตุที่หนังสือพิมพ์ดังกล่าวได้ลงข้อความตามหนังสือพิมพ์เอกสารหมาย จ.4 ก็เนื่องจากนักข่าวไปสัมภาษณ์จากจำเลยที่ 1 เมื่อนักข่าวไปทำการสัมภาษณ์มาแล้ว ก็จะนำข่าวนั้นมายังกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ โดยหน้าที่ในการเขียนข่าว เป็นหน้าที่ของพนักงานเขียนข่าว หลังจากนั้นหัวหน้าข่าวการเมืองและหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง จะนำไปลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์

พิเคราะห์พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบ และจำเลยทั้งห้า มิได้นำสืบหักล้างให้เห็นเป็นอย่างอื่น ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติเบื้องต้นว่า บริษัทโจทก์ มีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชน จำกัด ตามหนังสือรับรอง เอกสารหมาย จ.1 ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ จำเลยที่ 2 มีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัท จำกัด

มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการหนังสือพิมพ์รายวันใช้ชื่อว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ โดยมีจำนวนที่ 3 และจำนวนที่ 4 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทน ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข 3 และจำนวนที่ 5 เป็นบรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เดิมบริษัทโจทก์ มีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นกรรมการ ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข ล.5 แล้วมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการ ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข ล.6 จำนวนที่ 1 ให้ข่าวมีข้อความตามที่ลง หลังพาดหัวข่าวว่า NEO ประจัน 5 ปี ไทยรักไทย ชินคอร์ปอเรชั่น ตามหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2546 เอกสารหมายเลข จ.4 จริง คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยว่า จำนวนที่ 5 กระทำผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ก่อนที่จะวินิจฉัยถึงปัญหาดังกล่าว ควรวินิจฉัยประเด็นที่จำนวนที่ 1 นำสืบต่อสู้ก่อนว่า ข้อความในส่วนที่พาดหัวข่าวตามหนังสือพิมพ์ เอกสารหมายเลข จ.4 ซึ่งมีข้อความว่า “NEO ประจัน 5 ปี ไทยรักไทย ชินคอร์ปอเรชั่น” จำนวนที่ 1 มิใช่เป็นผู้ให้ข่าวดังที่จำนวนที่ 1 ต่อสู้หรือไม่ เห็นว่า เนื้อหาอันแท้จริงที่จะฟังว่า จำนวนที่ 1 กระทำผิดตามฟ้องหรือไม่ นั้น อยู่ที่ข้อความที่ฟังเป็นยุติ หลังข้อความพาดหัวข่าว หากใช้ข้อความตามที่จำนวนที่ 1 ต่อสู้ไม่ กรณีจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องวินิจฉัยถึงประเด็นนี้ เพราะหากวินิจฉัยแล้ว ก็มิได้มีผลให้คำวินิจฉัยในส่วนอื่นเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ข้อที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า จำนวนที่ 1 จะต้องรับผิดชอบข้อความที่จำนวนที่ 1 ให้ข่าว ซึ่งฟังเป็นยุติตามเอกสารหมายเลข จ.4 หรือไม่ พิจารณาหาคำฟ้องและข้อนำสืบของโจทก์แล้ว สำคัญที่โจทก์อ้างว่า จำนวนที่ 1 กระทำผิดมีอยู่ 4 ประเด็น คือ

1. ข้อความที่ว่าพรรคไทยรักไทย โดยเฉพาะช่วงที่เป็นรัฐบาลว่าได้เกื้อหนุนผลประโยชน์ธุรกิจบริษัทโจทก์ ทำให้บริษัทโจทก์มีผลกำไรเพิ่มขึ้นทุกปีในอัตราที่สูงขึ้นหลายเท่าตัว

2. ผลกำไรเหล่านี้ เริ่มขึ้นเมื่อพันตำรวจโททักษิณ นำพรรคไทยรักไทยเข้ามาเป็นรัฐบาล และได้ออกมาตรการหนุนเสริมให้ธุรกิจของตัวเองเติบโตยิ่งขึ้น โดยใช้อำนาจการเมืองรักษาธุรกิจต่อไป โดยเฉพาะธุรกิจ 3 ประเภทคือ ธุรกิจมือถือ (บ.เอไอเอส) ธุรกิจดาวเทียม (ไอพีสตาร์) และธุรกิจโทรทัศน์ (ไอทีวี) ซึ่งเป็นการประกอบการบนทรัพยากรสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับประชาชน

3. ธุรกิจเหล่านี้ ต้องขอสัมปทาน ซึ่งมีอำนาจทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อผู้ใดได้รับสัมปทานแล้ว ก็ได้เลย เป็นธุรกิจรวยตลอดกาล ทุนคงตัว แต่กำไรไม่มีที่สิ้นสุดโดยฉันทานุมัติจากอำนาจทางการเมือง และ

4. 5 ปีของไทยรักไทย นอกจากจะช่วยให้บริษัทในเครือของตัวเองมีกำไรเพิ่มขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้ภาคธุรกิจและการเมืองกลายเป็นกลุ่มเดียวกัน โดยรายได้ของบริษัทโจทก์จะกลับมาเป็นทุนที่ใช้ในการสร้างความเข้มแข็งให้พรรคการเมืองกลายเป็นระบบครอบครัว นอกจากนี้ ผู้มีบทบาทในแวดวงต่างๆ จากการเมือง ธุรกิจ สังคมสงเคราะห์ล้วนเป็น เครือญาติกันทั้งสิ้น ซึ่งเห็นควรพิจารณาประเด็นทั้งสี่ไปในคราวเดียว เพราะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ปัญหานี้ โจทก์มีนายสุพจน์ วาทิตต์พันธ์ ผู้รับมอบอำนาจจาก โจทก์ เบิกความว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชน จำกัด ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข จ.1 และบริษัทโจทก์มีบริษัทอยู่ในเครือ 3 บริษัท คือ บริษัท เอ.ไอ.เอส จำกัด (มหาชน) บริษัท ซินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ซึ่งบริษัทโจทก์ และบริษัทในเครือ ต่างจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตาม พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2534 ดังนี้ ข้อเท็จจริง จึงฟังได้ว่า บริษัทโจทก์และบริษัทในเครือ ต่างเป็นนิติบุคคลที่เป็นสาธารณะ ซึ่งวิสัย ของประชาชนทั่วๆ ไป ย่อมสามารถตรวจสอบ ให้ความสำคัญ เพื่อใช้เป็นพื้นฐาน ประกอบดุลพินิจในการลงทุน อีกทั้งบริษัทโจทก์ ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับคลื่นความถี่ (วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุคมนาคม) ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 40 วรรคหนึ่ง ถือว่าเป็นทรัพย์สินของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

นอกจากนั้น ยังได้ความจากพยานโจทก์ปากดังกล่าวอีกว่า พันตำรวจโททักษิณ เป็นผู้ก่อตั้งบริษัทโจทก์และเป็นกรรมการ ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข ล.5 แล้วมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการให้ญาติและบริวารในเวลาต่อมา ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข ล.6 แสดงว่า พันตำรวจโททักษิณ เป็นผู้ก่อตั้งบริษัทโจทก์มาก่อน แม้ขณะเกิดเหตุคดีนี้ พันตำรวจโททักษิณ จะมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยก็ตาม แต่บริษัทโจทก์ ยังมีญาติและบริวารของพันตำรวจโททักษิณ เป็นกรรมการบริษัทโจทก์อยู่ ส่วนจำเลยที่ 1 นำสืบว่า จำเลยที่ 1 ศึกษาวิชาในสาขาสื่อสารมวลชน ประกอบอาชีพเผยแพร่ข่าวสารคดีต่อเยาวชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบกับขณะที่จำเลยที่ 1 ทำงานอยู่ที่คณะกรรมการณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ หรือมีชื่อย่อว่า คปส. ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักดันสื่อให้เป็นประชาธิปไตย ส่งเสริมสิทธิ และเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน รวมทั้งตรวจสอบนโยบายด้านสื่อสารของรัฐ และการดำเนินกิจการ ของกลุ่มทุนด้านสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคม ทั้งขณะที่จำเลยที่ 1 ทำงานวิจัยปัญหานี้ จำเลยที่ 1 เคยพบโฆษณาของบริษัทโจทก์ลงเต็ม

หน้าในหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ฉบับลงวันที่ 3 มีนาคม 2546 เอกสารหมายเลข 8 กล่าวถึงรายได้ที่เพิ่มขึ้น คือ เมื่อปี 2544 และ 2545 บริษัทโจทก์มีกำไรสุทธิประมาณ 5,000 ล้านบาท และ 15,000 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้ง คปส. เองก็เคยทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนและคอร์รัปชันเชิงนโยบายโดยทำเป็นหนังสือแจกแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาตามหนังสือสภาประชาชน เอกสารหมายเลข 7 ซึ่งหนังสือเล่มดังกล่าวได้กล่าวถึงผลประโยชน์ทับซ้อน และการเกี่ยวพันระหว่างนักการเมืองกับบริษัทที่ประกอบธุรกิจด้านสื่อสาร

ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ พยานจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นนักวิชาการ โดยเป็นผู้ดำเนินการวิจัย อยู่ที่สถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศไทย ซึ่งมีชื่อย่อว่า ที ดี อาร์ ไอ เบิกความว่า พยานเคยทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนและการออกมาตรการเกี่ยวพัน ตามเอกสารหมายเลข 39 ถึง 44 ซึ่งกล่าวถึงบริษัทโจทก์และบริษัทในเครือของโจทก์ ซึ่งมีเนื้อหาสาระสำคัญทำนองเดียวกับหนังสือสภาประชาชน เอกสารหมายเลข 7

ดังนั้นเมื่อพิจารณาคำเบิกความของพยานโจทก์และจำเลยที่ 1 อ้างประกอบดังกล่าว จะเห็นพฤติการณ์แห่งคดีมีอยู่อย่างไร อันจะวินิจฉัยได้ว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบการให้ข่าวหรือไม่อย่างไร เห็นว่า พันตำรวจโททักษิณ เป็นนายกรัฐมนตรี และหัวหน้าพรรคไทยรักไทยในปัจจุบัน เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นกรรมการบริษัทโจทก์ แม้ต่อมาจะมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการโดยไม่มีพันตำรวจโททักษิณเป็นกรรมการอยู่ด้วยก็ตาม บริษัทโจทก์ก็ยังมีญาติของพันตำรวจโททักษิณ เป็นกรรมการอยู่ ทั้งบริษัทโจทก์ ดำเนินการอันเป็นธุรกิจอันเป็นกิจการสาธารณะ

ส่วนจำเลยที่ 1 เคยศึกษาและวิจัยปัญหาอันเป็นมูลเหตุแห่งคดีนี้ตลอดมา อีกทั้งในขณะที่จำเลยที่ 1 ให้ข่าว จำเลยที่ 1 ทำหน้าที่เป็นรองเลขาธิการ คปส. ซึ่งมีวัตถุประสงค์กันคว่ำวิจัยปัญหานี้อยู่ด้วย ดังนั้นการที่จำเลยที่ 1 ให้ข่าวจึงเป็นการแสดงความคิดเห็นตามข้อมูลที่ได้มาจากบริษัทโจทก์ จากการศึกษาวิจัยของจำเลยที่ 1 และข้อมูลจากบุคคลภายนอก ซึ่งมีได้มีส่วนได้เสียกับบริษัทโจทก์ และการให้ข่าวของจำเลยที่ 1 จึงเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต มิได้มุ่งประสงค์จะใส่ความบริษัทโจทก์ โดยประการที่น่าจะทำให้บริษัทโจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง แต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สาธารณะ และดีชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนพึงกระทำ จำเลยที่ 1 จึงไม่มีความผิดตามฟ้อง ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 329 (3)

สำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 จะมีความผิดตามฟ้องหรือไม่นั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยแล้ว ว่า ข้อความที่จำเลยที่ 1 ให้ชำนั้น เป็นการติชมเพื่อประโยชน์สาธารณะ อันเป็นวิสัยของประชาชนพึงกระทำได้ ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าข้อความที่จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 นำไปลงตีพิมพ์โฆษณา มีข้อความตรงกับที่จำเลยที่ 1 ให้ข่าวทุกประการ มิได้มีการเสริมปรุงแต่งให้ผิดแผกไปจากข้อความเดิม ย่อมชี้ให้เห็นว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 กระทำไปโดยสุจริต มิได้มุ่งประสงค์จะใส่ความบริษัทโจทก์โดยประการที่น่าจะทำให้บริษัทโจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชังบริษัทโจทก์ จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 จึงไม่มีความผิดตามฟ้องอีกเช่นกัน

กรณี พล.ต.อ.สันต์ ศรุตานนท์ โจทก์ อดีตผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และจำเลย 17 ราย ประกอบด้วย พล.ต.ชิตติยะ สวัสดิผล ผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก กับพวกและสื่อมวลชน กรณีที่ พล.ต.อ.สันต์ฟ้องว่า จำเลยทั้ง 17 ให้สัมภาษณ์และเสนอข่าว “บีกตำรวจชี้ลีนักข่าวสาว” สร้างความเสียหายให้กับโจทก์พร้อมเรียกค่าเสียหาย 2,500 ล้านบาท ซึ่งศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำพิพากษายกฟ้องจำเลยทั้ง 17 ราย เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน ที่ผ่านมา (หนังสือพิมพ์มติชน)

คดีหมายเลขดำที่ 3968-3977/2547
ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลแพ่งกรุงเทพใต้
ความอาญา

พล.ต.อ.สันต์ ศรุตานนท์

โจทก์

พล.ต.ชัตติยะ สวัสดิผล ที่ 1 กับพวก

จำเลย

พลตำรวจเอกสันต์ ศรุตานนท์ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยรวม 17 คน เป็น 10 ส่วน ศาลมีคำสั่งให้พิจารณาคดีรวมกัน โดยเรียกพลตำรวจเอกสันต์ว่า โจทก์ และเรียก พลตรี ชัตติยะ สวัสดิผล ว่า จำเลยที่ 1 นางยุวดี ธัญญสิริ จำเลยที่ 2 บริษัท ข่าวดสด จำกัด จำเลยที่ 3 นายฐากร อุทัยวงศ์ จำเลยที่ 4 บริษัท มติชน จำกัด(มหาชน) จำเลยที่ 5 นายสุชาติ ศรีสุวรรณ จำเลยที่ 6 นายอุดมศักดิ์ เสาวนะ จำเลยที่ 7 นายสมชาย จิระศิริโสภณ จำเลยที่ 8 บริษัท แมเนเจอร์ มีเดีย กรุ๊ป จำกัด(มหาชน) จำเลยที่ 9 นายดุลย์ ศิริกุลพิพัฒน์ จำเลยที่ 10 บริษัท ไทยเจอร์นัล กรุ๊ป จำกัด จำเลยที่ 11 นายทวีสิน สถิตย์รัตนชีวิน จำเลยที่ 12 นางทิชา ณ นคร จำเลยที่ 13 บริษัท บางกอกเอ็กซ์เพรส พับบลิสซิ่ง จำกัด จำเลยที่ 14 นายอากาศ วลิกชาติ จำเลยที่ 15 บริษัท นวกิจบ้านเมือง จำกัด จำเลยที่ 16 และนายอำนาจ ไทรใหญ่ จำเลยที่ 17

ทั้งนี้ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสิบเจ็ดกระทำความผิดโดยไซข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงว่า โจทก์ซึ่งเป็นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีพฤติการณ์พุดจา ลวนลามนักข่าวสาว เป็นนายพลที่นงามเป็นเมียหัวงู สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะสร้างความเชื่อถือให้ประชาชนได้อย่างไร และข้อความทำนองเดียวกัน สืบเนื่องจากโจทก์ไปปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ารักษาความปลอดภัยในการประชุมคณะรัฐมนตรีที่จังหวัดภูเก็ต และจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 26 และ 31 พฤษภาคม 2546 ซึ่งไม่เป็นความจริง

ความจริงโจทก์เพียงแต่เรียกนักข่าวสาวคนหนึ่งไปสอบถามกรณีไม่ติดบัตรประจำตัว การกระทำของจำเลยทั้งสิบเจ็ดทำให้โจทก์เสียหายขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยทั้งสิบเจ็ด ชำระค่าเสียหายแก่โจทก์เป็นเงินรวม 2,500,000,000 บาท จำเลยทั้งสิบเจ็ดให้การเป็น ทำนองเดียวกันว่า ให้สัมภาษณ์ แสดงความคิดเห็น เขียนบทความ และเสนอข่าวไปตาม ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ดิชมด้วยความเป็นธรรม โดยไม่ระบุชื่อโจทก์ และ โดยตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ถือเป็นบุคคลสาธารณะที่จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึง พฤติการณ์ที่ไม่เหมาะสมได้ ค่าเสียหายที่โจทก์ขอเป็นจำนวนที่สูงเกินไป ขอให้ยกฟ้อง

ศาลพิเคราะห์แล้วปรากฏข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เถียงกันรับฟังเป็นยุติว่า ขณะไปปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ารักษาความปลอดภัยในการประชุมคณะรัฐมนตรีที่โรงแรมอาคาร์เดีย จังหวัดภูเก็ต พลตำรวจโทพงศพัศ (พงษ์เจริญ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ตามนางสาวเกวลิน กังวานธนวัตติ ซึ่งเป็นนักข่าวมีหน้าที่รายงานข่าวไปให้โจทก์ซักถาม ซึ่งโจทก์เบิกความยืนยันว่า เป็นการสอบถามเรื่องที่นางสาวเกวลินไม่ติดบัตรประจำตัว

แต่คำเบิกความของโจทก์แตกต่างจากคำเบิกความของพยานโจทก์ปากพลตำรวจโทพงศพัศ และพลตำรวจโทคงพล (สุวรรณรักษ์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต) ทั้งที่อยู่ในเหตุการณ์เดียวกัน ส่วนจำเลยทั้งสี่เบ็ดมีนางสาวเกวลินเป็นพยานเบิกความยืนยันว่า การที่พลตำรวจโทพงศพัศเรียกไปพบโจทก์นั้น โจทก์ไม่ได้สอบถามเรื่องที่ไม่ติดบัตรประจำตัวเลย แต่เป็นการสอบถามเรื่องส่วนตัวและพูดชักชวนให้เดินทางกลับกรุงเทพมหานครด้วยเครื่องบินตำรวจ ซึ่งพลตำรวจโทคงพลก็เบิกความสอดคล้องกับนางสาวเกวลินว่า บริเวณนั้นเป็นร้านอาหารประชาชนทั่วไปสามารถไปใช้บริการได้ ไม่มีการเรียกใครไปสอบถามเรื่องไม่ติดบัตรประจำตัว

นางสาวเกวลินยืนยันต่อไปว่า ในวันเดียวกันตอนค่ำ ขณะไปเอาของที่สั่งไว้ พลตำรวจโทพงศพัศไปขอเบอร์โทรศัพท์ ครั้นเดินทางไปรายงานข่าวที่จังหวัด อุบลราชธานี พลตำรวจโทพงศพัศจับแขน พูดขอร้องให้ไปพบโจทก์ อ้างว่าโจทก์อยากพบ แต่นางสาวเกวลินปฏิเสธ ตอนกลางคืนมีคนนำโน้ตไปสอดไว้ที่ช่องว่างใต้ประตู นัดให้ไปขึ้นเครื่องบินตำรวจเวลา 08.30 นาฬิกา ลงชื่อพลตำรวจตรีสุรสิทธิ์ สังข์พงศ์

ก่อนที่ชายคนหนึ่งโทรศัพท์ไปหาที่ห้องพัก อ้างว่าเป็นพลตำรวจตรีสุรสิทธิ์ แต่นางสาวเกวลินไม่รับโทรศัพท์โดยมีจำเลยที่ 2 นางสาวอนัญญา และนางสาวบุญระดม (จิตตอน) เบิกความสนับสนุนสอดคล้องต้องกันนำเชื่อว่า มีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นจริง และเป็นเหตุให้นายกสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยออกหนังสือเตือนนักข่าวหญิง และมีการออกแถลงการณ์ร่วมระหว่างสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เรื่องการเตือนภัยนักข่าวหญิง ขณะเดียวกันคณะกรรมการกิจการสตรี เยาวชน และผู้สูงอายุวุฒิสภาก็เรียกประชุม กรณีการคุกคามทางเพศต่อสื่อมวลชน แล้วมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีขอให้ตั้งคณะกรรมการซึ่งมีความเป็นกลางเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงและหามาตรการแก้ไขปัญหา สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่สังคมและความเชื่อมั่นให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ต่อมา นายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า รู้ตัวแล้วว่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ตกเป็นข่าวคือใคร เป็นเรื่องผู้ใต้บัญชาจับสาวแทนผู้บังคับบัญชา สื่อทุกประเภท รวมทั้งหนังสือพิมพ์ ทุกฉบับต่างเสนอข่าวดังกล่าว ในส่วนของโจทก์ เบื้องต้นให้สัมภาษณ์ในทำนองว่าไม่ทราบเรื่องที่เกิดขึ้นทั้งไม่ทราบว่านายตำรวจชั้นผู้ใหญ่และนักข่าวสาวคือใคร ทั้งจะมีคำสั่งตั้งพลตำรวจโทพงศพัศ และพลตำรวจตรีสุรสิทธิ์ เป็นคณะกรรมการสืบสวนเรื่องนี้ให้กระจ่าง และให้ปรากฏชื่อนักข่าวสาว จำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 13 ให้สัมภาษณ์นักข่าวว่า พฤติการณ์ของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่ตกเป็นข่าวเป็นเรื่องไม่เหมาะสม ส่อไปในทางคุกคามทางเพศและจำเลยที่ 13 เขียนบทความลงหนังสือพิมพ์ทำนองว่าเรื่องที่เกิดขึ้นถือเป็นภัยที่คุกคามผู้หญิง ถือเป็นประเด็นทางสังคมและฝากถึงนายกรัฐมนตรี ขออย่ามองปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องเล็ก

ศาลเห็นว่า การให้สัมภาษณ์และการเขียนบทความตลอดจนการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ตามฟ้องเป็นการให้สัมภาษณ์ เขียนบทความ และเสนอข่าวไปตามเหตุการณ์ที่เชื่อโดยสุจริตว่ามีอยู่จริง ด้วยเห็นว่า เป็นประโยชน์แก่ประชาชน ชี้นำะ ดักเตือนนักข่าวผู้หญิงให้ระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ ทักท้วงการปฏิบัติตนของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งโจทก์ในฐานะผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติก็ถือว่าอยู่ในตำแหน่งที่ประชาชนและสื่อมวลชนอาจวิพากษ์วิจารณ์ได้ หากเห็นว่าประพฤติตนไม่เหมาะสม เป็นที่น่าเคลือบแคลง ทั้งเป็นการเสนอแนะไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะเป็นปัญหาสังคมที่เกิดจากผู้มีอำนาจและเรื่องศักดิ์ศรีของผู้หญิง

ถือเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งอยู่ในวิสัยที่ประชาชนและสื่อมวลชนสามารถกระทำได้ มิใช่เป็นการไขข่าวซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงที่จะเป็นละเมิดต่อโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 และเมื่อการกระทำของจำเลยทั้งสิบเจ็ดไม่เป็นละเมิดต่อโจทก์คดีจึงไม่จำต้องวินิจฉัยในประเด็นอื่นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

กรณีดาราสาววัย 53 ฟ้อง บก.น.ส.พ.ท้องถิ่น ในความผิดฐานหมิ่นประมาท

(ที่มา สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดชลบุรี กรมประชาสัมพันธ์)

วันนี้ (28 พ.ย.48) เวลา 12.30 น. นางปิยะมาศ โมนยะกุล อายุ 53 ปี พร้อมด้วย นายอนันต์ เสมาทอง อายุ 43 ปีและนายประกฤษเกียรติ ญาณหาร ทนายความ เดินทางมาที่ สภ.อ.พนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เพื่อเข้าแจ้งความดำเนินคดีกับบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าว เมืองชล ที่ได้นำเสนอข่าวหมิ่นประมาทนางปิยะมาศ โดยลงข้อความในหนังสือพิมพ์ข่าว เมืองชล ฉบับที่ 121 ปีที่ 6 วันที่ 16 พฤศจิกายน 2548 ในกรอบข่าว สังคมชลบุรี เขียน โดย ฉลามดำ มีข้อความว่า สุดสะอิดสะเอียนกันเต็มประดาที่นับวันจะมี กระหรีดารา ออกมาแก้ผ้าเปลือยกายล่อนจ้อนตาชี่นไปหมด ล่าสุดปิยะมาศ โมนยะกุล อดีต ดารารุ่นลายคราม วัย 53 ปี สร้างความฮือฮาด้วยการถ่ายรูปร่างโชว์เรือนร่างจนเห็น เต้านมและส่วนโค้งนูนอวัยวะเพศ นำสมเพศชะจริงกับดาราแก้ผ้าเหล่านี้ คงถึง คราวตกอับ เมื่ออะไรไม่ออกจึง แก้ผ้าเปลือยกาย ก่อให้เกิดปัญหาสังคมไทยต่อไป ฉลามดำ อยากขอรับรองพวกที่นกระหายกามทั้งหลาย ช่วยไปดักจูดดารากระหรีเปลี่ยนกายมารุมข่มขืน ให้เข็ดชะบ้าง จะได้เลิกแก้ผ้าชะที่เห็นแล้วหดหู่ใจกับดารา ไทยยุคนี้ชะจริง ๆ ครับที่ไม่ได้มีส่วนช่วยสร้างสรรค์ความเป็นกุลสตรีไทย แต่อย่าง ไฉเลย ซึ่งนางปิยะมาศ ได้ให้ทนายความของตนเองยื่นฟ้องนายสพโชค วรรณพงษ์ลิขิต บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ข่าวเมืองชล พร้อมกับนักเขียนประจำคอลัมน์ที่ตั้งกล่าว ที่ทำให้ เสียชื่อเสียง และจะไม่มีการยอมความอย่างเด็ดขาด ซึ่งทางพนักงานสอบสวนจะทำหมาย เรียกนายสพโชคมารับฟังข้อกล่าวหา หากไม่มาในวันนี้ก็จะออกหมายจับต่อไป

กรณีศาลฎีกาพิพากษายืนจำคุก “อัยการ” ฐานไม่ฟ้อง นสพ.หมิ่นประมาทผู้พิพากษา

(ที่มา โดย ทีมข่าวอาชญากรรม หนังสือพิมพ์)

ศาลฎีกาพิพากษายืน จำคุก 1 ปี “อัยการผู้เชี่ยวชาญฝ่ายคดีอาญารธนบุรี 4” ฐานปฏิบัติหน้าที่ไม่ชอบ สั่งไม่ฟ้อง บก.- นสพ.เดลินิวส์ ลงข่าวผิดพลาดหมิ่น ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ แต่โทษจำคุกให้รอลงอาญา 1 ปี

วันที่ 5 กันยายน 2549 ที่ศาลอาญารธนบุรี ถนนเอกชัยบางบอน ศาลอ่านคำ พิพากษาศาลฎีกา คดีที่นายประทีป ปิติสันต์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 เป็นโจทก์ยื่น ฟ้อง นายสุกรี สุจิตตกุล อัยการผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคดีอาญารธนบุรี 4 เป็นจำเลย ในความ

ผิดฐานเป็นเจ้าของพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 และผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานในตำแหน่งอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวน กระทำการ หรือไม่กระทำการใดในตำแหน่งอันเป็นการมิชอบ ตามมาตรา 200 วรรคหนึ่ง

โดยคดีนี้ฟ้องโจทก์สรุปว่า ระหว่างปี 2544-2545 จำเลย ซึ่งเป็นอัยการเจ้าของสำนวนคดีหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ที่มีโจทก์เป็นผู้เสียหาย และมีบริษัท สี่พระยาการพิมพ์ จำกัด และ นายประชา เหวตระกุล บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เป็นผู้ต้องหา แต่ในการสั่งคดีกลับปรากฏว่าจำเลยในฐานะอัยการเจ้าของสำนวน ได้มีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้งสอง โดยระบุว่า ไม่มีเจตนาทำให้โจทก์เสียหาย ซึ่งโจทก์เห็นว่า การสั่งไม่ฟ้องดังกล่าวไม่เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต ดังนั้น โจทก์จึงนำคดีมายื่นฟ้องต่อศาลให้พิพากษาลงโทษจำเลย ซึ่งคดีนี้ศาลอาญาธนบุรี และ ศาลอุทธรณ์ มีพิพากษาลงโทษให้จำคุกจำเลยเป็นเวลา 1 ปี แต่โทษจำคุกให้รอลงโทษไว้เป็นเวลา 1 ปี โดยจำเลยยื่นฎีกาขอให้พิพากษายกฟ้อง

ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาหารือกันแล้ว เห็นว่า คดีนี้สืบเนื่องจาก เมื่อวันที่ 4 ก.ย.2540 รถยนต์ของโจทก์ ถูกนายบุญชัย สงวนความดี ขับชนท้าย ที่บริเวณสี่แยกอรุณอมรินทร์ กทม.ซึ่งโจทก์แจ้งความดำเนินคดีต่อพนักงานสอบสวน สน.บางยี่ขัน ว่าถูกนายบุญชัย ทำร้ายร่างกายจนได้รับอันตราย เป็นเหตุให้นายบุญชัยถูกควบคุมตัวไว้ แต่ต่อมาได้รับการประกันตัวออกไป ซึ่ง นายบุญชัย แจ้งความกลับกล่าวหาว่า โจทก์ทำร้ายร่างกาย แล้วพนักงานสอบสวนลงบันทึกประจำวัน โดยที่โจทก์ไม่ได้ถูกแจ้งข้อกล่าวหา แต่ วันที่ 5 ก.ย.2540 นสพ.เดลินิวส์ ที่มีบริษัท สี่พระยาการพิมพ์ เป็นเจ้าของ ได้เผยแพร่ข่าวพาดหัวว่า “ผู้พิพากษาทะเลาะกับพ่อค้าผ้า” และมีข้อความระบุว่า โจทก์ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งข้อกล่าวหาดำเนินคดีโดยได้ประกันตัวออกไป และกรณีนี้สืบเนื่องจากการเผยแพร่ดังกล่าวโจทก์ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนบางยี่ขัน ให้ดำเนินคดีขอหาหมิ่นประมาทกับ บริษัท สี่พระยาการพิมพ์ และนายประชา บก.ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นสพ.เดลินิวส์ ซึ่งพนักงานสอบสวนแล้วมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องจึงส่งสำนวนพร้อมความเห็นสั่งให้พนักงานอัยการฝ่ายคดีอาญาธนบุรี 4 พิจารณา และจำเลยได้รับมอบหมายให้ตรวจสำนวนและวินิจฉัยสั่งสำนวนคดีดังกล่าว กระทั่งมีคำสั่งไม่ฟ้อง บริษัท สี่พระยาการพิมพ์ และ นายประชา โดยระบุเหตุผลว่า ลักษณะการลงข่าวย่อมีการพาดหัวข่าวสั้นๆ ส่วนเนื้อหามีลักษณะเป็นการสรุปข่าวสั้นๆ ไม่ได้ตีพิมพ์อย่างเอิกเกริกหรือพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งให้ผิดปกติดังแต่อย่างใด

คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า การสังคดีของจำเลยเป็นไปตามชั้นตอนที่กำหนดไว้หรือไม่ เห็นว่า ที่จำเลยมีคำสั่งไม่ฟ้องบริษัท สีพระยาการพิมพ์ และ นายประชา เพราะพิจารณาถึงเจตนาของผู้ต้องหาทั้งสองแล้วว่า ไม่มีเจตนาหมิ่นประมาทโจทก์โดยการใช้ดุลยพินิจของจำเลยเป็นไปด้วยความสุจริตใจ ซึ่งการวินิจฉัยสังคดีเป็นอิสระของจำเลย การที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าจำเลยมีความผิด ศาลฎีกาเห็นว่า อัยการมีอำนาจวินิจฉัยสังคดีได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่จำเลยย่อมมีอิสระที่จะใช้อำนาจสั่งการตามความเห็นของตนได้โดยไม่มีอาการอ้างได้ว่าใช้ดุลยพินิจไปในทางชอบหรือไม่ชอบ

แต่อย่างไรก็ดี ความมีอิสระของพนักงานอัยการที่จะวินิจฉัยสังคดีไม่ใช่ว่าจะไร้ขอบเขตเสียทีเดียว ซึ่งในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐการใช้ดุลยพินิจสังคดี อัยการทุกคนจะต้องอยู่ภายในขอบเขตของความชอบด้วยกฎหมาย และอยู่บนรากฐานของความสมเหตุสมผลที่วิญญูชนทั่วไปยอมรับได้ว่าไม่ใช่เป็นการใช้ดุลยพินิจตามอำเภอใจหรือบิดผันอำนาจ ซึ่งการวินิจฉัยสั่งไม่ฟ้องบริษัท สีพระยาการพิมพ์ และ นายประชา พบว่า มีข้อเท็จจริงที่ปรากฏในข้อความอันเป็นเท็จใน นสพ.เดลินิวส์ ที่เสนอข่าวกรณีนี้ คือ ระบุว่า ทั้งโจทก์ และนายบุญชัย ต่างแจ้งความอีกฝ่ายหนึ่งว่าแจ้งความเท็จ และมีข้อความว่า พนักงานสอบสวนบางยี่ขันดำเนินคดีกับโจทก์และต้องใช้ตำแหน่งราชการประกันตัวออกไป ซึ่งข้อความนั้นไม่ตรงกับความจริง เพราะวันเกิดเหตุทั้งโจทก์ และนายบุญชัย ยังไม่ได้แจ้งความว่าอีกฝ่ายหนึ่งแจ้งความเท็จ และโจทก์ยังไม่ได้ถูกพนักงานสอบสวนดำเนินคดี โดยการลงข่าวในหนังสือพิมพ์อันเป็นเท็จดังกล่าวเห็นได้ชัดแจ้งว่า ไม่ถูกต้องด้วยหลักจริยธรรมทางวิชาชีพหนังสือพิมพ์ เนื่องจากมีการบิดเบือนข่าว อีกทั้งเป็นการลวงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโดยปราศจากข้ออ้างเรื่องผลประโยชน์สาธารณะใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโจทก์เป็นข้าราชการตุลาการชั้นผู้ใหญ่ การลงข่าวเท็จย่อมทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าโจทก์ไม่ได้ครองตัวให้สมสถานะเป็นที่น่ายำเกรง

ดังนั้น การที่จำเลยใช้ดุลยพินิจสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้ง 2 โดยอ้างว่า ไม่มีเจตนาหมิ่นประมาทโจทก์ถือว่าเป็นการวินิจฉัยมูลความผิดแบบด่วนวินิจฉัยคดีเสมือนเป็นการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ซึ่งการใช้ดุลยพินิจดังกล่าวนับเป็นเรื่องผิดปกติวิสัยของพนักงานอัยการผู้สุจริตโดยทั่วไปที่วิญญูชนทั่วไปไม่สามารถยอมรับได้ และการใช้ดุลยพินิจดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ เพราะไม่ได้อยู่บนรากฐานของความสมเหตุสมผล แต่เป็นการใช้ดุลยพินิจตามอำเภอใจที่เกินล้าออกนอกขอบเขตของความชอบด้วยกฎหมาย

และในฐานะที่จำเลยเป็นข้าราชการอัยการชั้นสูงย่อมทราบดีถึงเกณฑ์วินิจฉัยมูลความผิด ซึ่งการใช้ดุลยพินิจผิดกฎหมายในกรณีนี้จำเลยเห็นได้อยู่ในตัวแล้วว่าเป็นการไม่ชอบและมี เจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ใจท์อีกทั้งเพื่อจะช่วย บริษัท สีพระยาการพิมพ์ และ นายประชา ไม่ให้ต้องรับโทษจากการกระทำความผิดของตนเอง ดังนั้น จึงถือว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ม.157 และ ม.200 วรรคหนึ่ง ที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษานั้นชอบแล้ว พิพากษายืน

กรณีศาลอาญา ยกฟ้อง สุภิญญา กลางณรงค์ ในความผิดฐานร่วมกันหมิ่นประมาท ด้วยการโฆษณา ชินคอร์ป

(ที่มา สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์)

ศาลอาญา อ่านคำพิพากษาคดีที่ บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) โดย นายสุพจน์ วาทิตต์พันธ์ ที่ปรึกษาในเครือชินคอร์ป เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์ เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ หรือ คปส. กับพวกรวม 5 คน ในความผิดฐานร่วมกันหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา จากกรณีให้สัมภาษณ์พาดพิงเรื่อง ประโยชน์ทับซ้อน ที่รัฐบาลออกกฎหมายเกื้อหนุนธุรกิจของ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี

โดยศาลพิเคราะห์พยานหลักฐานแล้ว เห็นว่า คำให้สัมภาษณ์ของจำเลยที่ 1 เป็นการแสดงออกถึงความคิดเห็นที่มีข้อมูล เป็นการติชมโดยสุจริต ไม่มีการปรุ้งแต่ง และไม่มีการเจตนาให้เสียชื่อเสียงอันเป็นวิสัยของประชาชนที่สามารถพึงกระทำได้เพื่อประโยชน์ต่อสังคม จึงพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 1 ส่วนจำเลยที่ 2 - 5 ได้ทำคำให้สัมภาษณ์ของจำเลยที่ 1 ให้สัมภาษณ์ทุกประการ ศาลจึงพิพากษายกฟ้องเช่นกัน

สำหรับบรรยากาศก่อนเข้าฟังคำพิพากษาได้มีบรรดาญาติพี่น้องของ นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์ สื่อมวลชน รวมถึงแกนนำกลุ่มผู้ชุมนุมเครือข่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เช่น นางสาวรสนา โตสิตระกูล นายพิภพ ธงไชย นายแพทย์นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ และสมณะเสฏฐโฐ มาให้กำลังใจจำเลยทั้ง 5 เต็มห้องพิจารณาคดี ทั้งนี้ ก่อนที่ศาลอ่านคำพิพากษา ฝ่ายโจทก์ได้แถลงต่อศาลขอถอนฟ้อง แต่ฝ่ายจำเลยไม่ยินยอม และขอให้ศาลอ่านคำพิพากษา ศาลจึงต้องอ่านคำพิพากษาดังกล่าว

แถลงสภาการหนังสือพิมพ์ฯ เดือนนสพ.ระวังเสนอข่าว-ภาพการตายคาราติน เปิด ช่องทางตีร้องเรียน

โดย มติชน วันอังคาร ที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2552 19:37 น.

สืบเนื่องจากกรณีการนำเสนอข่าวและภาพข่าวการเสียชีวิตของนายเดวิด คาราติน วัย 73 ปี ดาราภาพยนตร์ฮอลลีวูดชื่อดัง ชาวอเมริกัน เหตุเกิดขณะพักในโรงแรมแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 4 มิ.ย.ที่ผ่านมา ปรากฏว่า สื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ต่างติดตามนำเสนอข่าวและภาพข่าวเพื่อคลี่คลายปมปริศนาสาเหตุการเสียชีวิตของดาราคณดังกล่าว ซึ่งในบางประเด็นหมิ่นเหม่ต่อการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ตามที่มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในสังคมนั้น

เมื่อวันที่ 9 มิ.ย. ที่อาคารสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ นายสุนทร จันทรังสี รองประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ คนที่ 1 และประธานคณะอนุกรรมการส่งเสริมจริยธรรม กล่าวถึงกรณีที่ญาตินายเดวิด แสดงความไม่พอใจในการลงข่าวและภาพข่าวการเสียชีวิตของนายเดวิด ว่า การตีลงภาพข่าวดังกล่าว อาจจะเข้าข่ายการละเมิดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2541 ข้อที่ 15 ที่ระบุว่า การเสนอข่าวหรือภาพข่าวใดๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาส ในการเสนอข่าวตามวรรคแรก ต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์ หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส นั้นไม่ว่าทางใดหรือทางหนึ่ง และข้อที่ 17 ที่ระบุว่า หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามากอนาจาร หรือน่าหวาดเสียว โดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชน อย่างถี่ถ้วน

นายสุนทร กล่าวด้วยว่า แม้ในข้อเท็จจริงพบว่า หนังสือพิมพ์ได้ใช้เทคนิคการพรางเพื่อมิให้เห็นภาพศพของผู้ตายได้ชัดเจน และยังเห็นว่า การเสนอภาพข่าวดังกล่าว เป็นดารานำเสนอเพื่อประกอบเนื้อหาข่าว ซึ่งเป็นความพยายามปฏิบัติตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ตนเห็นว่า หากการพรางภาพให้มีลักษณะสีดำทึบ หรือเสนอเพียงภาพบรรยากาศของสถานที่เกิดเหตุเท่านั้นก็จะเป็นการดีกว่า

กรณีที่เกิดขึ้นญาติของผู้ตายสามารถร้องเรียนจริยธรรมของหนังสือพิมพ์มาได้ที่ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ หรือจะเลือกใช้ช่องทางตามกฎหมายก็ได้ แต่สภาการหนังสือพิมพ์จะยุติการพิจารณาเรื่องร้องเรียน